СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 187. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 26-го вересня 1944. No. 187. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, September 26, 1944. VOL. LII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ КАЗАВ, ЩО НЕ БУДЕ МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ, ПОДАЄ ПАСЕН

НЮАРК (Ню Джерзі). — Письменник і военний кореспондент Пієр ван Пасен виголосив промову на конференції Юнайтед Палестайн Апіл і сказав між іншим таке:

„Мирової конференції не буде. Мирова конференція переводиться тепер і вона йшла вже довший час. Розвязки проблємів переводяться частями. Їх розвязують одну по другій, і то не завтра, а тепер".

Ван Пасен покликався в цій справі на розмову з президентом Рузвелтом зперед року і переповів президентові слова так:

„Кажу вам, що я не бачу мирової конференції. Я не бачу ніякої граничної лінії між війною по одній стороні одного дня і миром по другій стороні другого дня. Так як кристалізуються справи під теперішню пору, так вони будуть виглядати в майбутности".

У дальшій промові зясував промовець жидівську проблєму, а саме спори з арабами й становище Анґлії в справі Палестини.

ПЕРША ПЕРЕДВИБОРЧА ПРОМОВА ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — В суботу 23. вересня президент Рузвелт виголосив свою першу передвиборчу промову на обіді юнії візників. Промова була передана по радіо. Із способу промови слідне було давне завзяття Рузвелта. Він відбивав критичні завваги промовців Републиканської партії на його адміністрацію, назвав їх смішними, а потім закинув републиканцям, що вони, коли були при владі, не зарадили кризі й не порозвязували проблємів вчасі миру після першої світової війни.

ДЮЇ ДОМАГАЄТЬСЯ ДЛЯ ВСІХ КЛЯС ПЕНСІЇ НА СТАРІСТЬ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС. — Републиканський кандидат на президента ґубернатор Тамес Е. Дюї виголосив кандидатську промову перед масовим зібранням — яких 90,000 людей — і в ній вияснив конечність поширення соціяльного забезпечення, а головно пенсій на старі літа для всіх кляс громадянства. Він обіцював перевести соціяльне забезпечення для фармерів, домашної служби, урядових бюрових робітників, службовиків і самостійних робітників, які досі не обняті системою суспільного забезпечення.

ТАМЕС ТЕЖ НЕ ГОДИТЬСЯ НА НЕЗАСТУПНІСТЬ ТЕПЕРІШНЬОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Кандидат Соціялістичної Партії Норман Тамес виголосив по радіо промову, а в ній доказував, що Демократична Партія не може доказати своїми минулими рекордами, начеб вона була незаступною для переведення миру в світі. Навпаки — доводив Тамес — президент Рузвелт впевняв перед виборами в 1940., що американські хлопці не підуть на війну заморе і тому теж він не підготовив краю до війни. Коли так, то нема причин думати, що він є незаступний вчасі підготови до миру — міркував Тамес.

ЩЕ НЕ ВИСТАРЧАЄ КОРАБЛІВ НА ПАЦИФІКУ.

САН ФРАНСИСКО. — Наш край ще відчуває недостачу кораблів на Тихому океані, потрібних для перевозу матеріялів для здвоєних змагань военної кампанії — таке сказав протиадмірал Карлтон Врайт, командант Дванацятої Морської Округи. Він виявив, що під теперішню пору щоденно відпливає з военним набором 200 кораблів, які везуть 2 міліони тон матеріялів. Лінія кораблів мусить бути видовжена тому, що ми посуваємося в напрямі Японії і вона мусить бути безперервна вчасі операцій — пояснював Врайт. До цього ми потребуємо 500 кораблів денно, а на них вишколеної залоги. Але деж її дістати? — питався Врайт.

55 БІЛІОНІВ ПОДАТКУ В 1944. Р.

НЮ ЙОРК. — Загальний податок Злучених Держав, стейтів і мунісипалів в фіскальнім 1944. р. перейшов суму 55 біліонів долярів, як це виходить з обрахункків у Текс Інститют. З нагоди війни слідно підвишку податків в кожній урядовій ділянці, але федеральні й стейтові приходи швидше зростають ніж мунісипальні. Федеральні прибутки з податків в 1941. р. досягли суми 7 біліонів, а в 1944. р. вони дійшли до 44 біліони.

НЕДУГА РАКА Є НАСЛІДНА

БАР ГАРБОР (Мейн). — Директор ляборатορії для досліду недуги рака д-р Креренс Кук Литл на підставі студій прийшов до висновку, що недуга рака буває унаслiджена, а також являється під скомбінованим впливом окруження.

Ліман поїде до Москви в справі ЮНРРА

МОНТРЕАЛ. — Ґенеральний директор Адміністрації Ріліфу й Реґабілітації Обєднаних Держав (ЮНРРА) Герберт Г. Лімен виявив, що він надіється станути на чолі делеґації до Москви негайно після цього, як покінчиться теперішня конференція Юнри. Делеґація має обговорити з московськими урядовцями способи співпраці на Балкані. Поїздка до Москви плянується теж тому, що Юнра переймає на себе відповідальність за поворот двох з половиною міліонів німецьких военних плінників. Кошти повороту має на всякий випадок покрити Німеччина, безогляду на те, який там буде уряд.

ПОХОРОНИ КОШИЦЯ НА КОШТ НАРОДУ

ВИНІПЕҐ (Вл. кор.). — Тіло бл. п. проф. Олександра Кошиця, який помер у четвер 21. вересня, буде похоронене в середу 27. вересня на кошт народу. Похоронами, за вказівками вдови пані Тетяни Кошиць, займається Комітет Українців Канади, що має своє бюро в кімнаті III. McIntyre Bldg. у Виніпеґу. Із телеґрамів, які наспіли виявляється загальний жаль українців Канади й Злучених Держав по незаступній втраті.

МОРҐЕНТАВ ПЛЯНУЄ ПЕРЕМІНИТИ НІМЕЧЧИНУ НА РІЛЬНИЧИЙ КРАЙ

ВАШИНҐТОН. — Кабінетний комітет, складений з секретарів Морґентава, Гола й Стимсона передискутував плян адміністрації Німеччини після її окупації Аліянтами. Секретар скарбу Генрі Морґентав, котрий відвідав Европу й Африку і на підставі обсервації та порад інших склав плян для Німеччини, обстоює, щоб цілковито знищити Німеччину як модерну державу, а перемінити її на рільничий край. Цим плянам дуже противляться оба інші секретарі. Плян Морґентава був готовий на конференції у Квебеку і його предложив президент Рузвелт Чорчилеви. Англійський премієр мав на нього згодитися. Не знати ще, які пляни для Німеччини має премієр Сталін.

БІДА В ІТАЛІЇ ПО ПРИЧИНІ БРАКУ КОРАБЛІВ

ВАШИНҐТОН. — Біду в Італії після военних операцій викликала недостача кораблів для перевозу харчів та інших допомогових засобів для населення. Подають теж, що 50 міліонів, призначених Юнрою в Монтреалю на допомогу Італії, підуть у першу чергу на медичні засоби.

Аліянти за політику „твердої руки" супроти німців

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Ґенерал Айзенговер, головний командант аліянтських військ в Европі, видав з приводу вступу аліянтських військ на німецьку територію декрет, який признають першим кроком до чистки Німеччини з націзму.

Зазначивши, що аліянтський військовий уряд буде мати передусім на ціли захороняти комунікаційні лінії для аліянтських армій та здушувати ворожі акції на добутій території, ґен. Айзенговер подає, що цей уряд буде далі вважати своєю ціллю винищити націзм, виловити военних злочинців та відослати домів военних бранців і втікачів. Ґенерал заряджує розвязання націстичної партії й всіх її органів та відкликання всіх націстичних дискримінаційних законів. Він проголошує кару смерти для кожного німця, що важиться помагати націстам шпигунством, саботажом або яким іншим способом. Він приказує сконфіскувати й передати Аліянтам всю власність націстичної партії, маєтки й рекорди.

КАРУСА ЗАСУДЖЕНО ЗА ФАШИСТІВСЬКІ ЗЛОЧИНИ НА СМЕРТЬ

РИМ. — Спеціяльний італійський трибунал для судження фашистівських злочинів засудив на смерть Пеетра Каруса за видавання італійців німцям як закладників, призначених на розстріл. Кару смерти виконано зараз на другий день. Його секретар дістав 20 літ вязниці.

Розсліди італійського уряду в справі вбивства братів Розелів у 1937 році ствердили, що ці два відомі італійські демократичні політики по своїй утечі з фашистівської вязниці до Франції були вбиті там французькими фашистами з орґанізації „Каґулярдів" на приказ ґрафа Чіяна, Мусолініевого зятя й міністра заграничних справ.

Італійський „комісар для покарання фашистівських злочинів" приказав арештувати 7 визначних фашистівських урядовців. Вони відай хороняться тепер у Ватикані. Італійський уряд зніс фашистівський декрет про пенсії для вдів фашистівських діячів, на основі котрого пані Бальбо наприклад побирала пенсії 100,000 лірів річно.

МІКОЛАЙЧИК ПРОБУЄ ВИКИНУТИ ҐЕНЕРАЛА СОСНКОВСКОГО

ЛОНДОН. — Міколайчик, премієр польського уряду на вигнанню, подав до відома польського президента Рачкевіча, що його міністерський кабінет заявився однодушно за те, аби ґенерала Сосновского заставити до резиґнації з уряду, бо він своїм крайним націоналістичним становищем робить урядови різні перешкоди в його заходах порозуміння зо совєтським урядом. Президент Рачкевіч є особистим приятелем Сосновского й хотів би його врятувати. Він одначе зобовязався слухати однодушної ради своїх міністрів.

ФОТОҐРАФІЧНА ЗНИМКА З ВАРШАВИ. З невтральних джерел одержано повищу знимку, що представляє сцену, зняту на одній з варшавських вулиць. Бачимо німецьких офіцирів і вояків, що переходять вулицею. Далі „склеп", що виставив на вулиці все, що має на продаж. А на самому переді бачимо біциклеві візки, що є властиво „таксівками" для перевозу товарів з одної частини міста в другу.

ЗАВЗЯТИЙ БІЙ КОЛО АРНҐЕМУ

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Проти переправлених повітрям аліянтських військ, що мали завдання добути для Аліянтів примістя в північній Німеччині над правим раменем дельти ріки Рену, німці кинули поважні сили з ціллю їх повного знищення. Завдяки цьому там розвинувся один з найзавзятіших боїв від початку аліянтської інвазії Европи.

Через якийсь час справа виглядала для Аліянтів дуже поважно. Їх парашутовим воякам прийшлося видержати справжнє пекло. Їх стиснено на невеликому просторі. На них били з усіх боків панцирі, гармати й скорострiли. Тепер їм на відсіч поспішають британські війська з північної Голяндії. Вони переправилися через ріку Лек і стараються добитися до Арнґену.

НІМЕЧЧИНІ НЕДОСТАЄ ЛЮДСЬКОГО МАТЕРІЯЛУ.

Аліянтські війська, що воюють над рікою Мозелею, помітили аж три факти, які доказують, що Німеччина терпить на поважну недостачу людських резерв. Тони дістали в свої руки вояків з німецьких відділів, що складаються з людей, яких ніяка армія в світі не приняла би навіть на позафронтову службу.

В одному випадку взято в полон вояків з відділу, котрого всі вояки хорі на шлункові боляки; їм варено видно спеціяльну їду. В іншому випадку всі вояки відділу були глухі. В ще іншому це люди, що вийшли зо шпиталів.

Про брак лікарської допомоги в німецькій армії свідчить багато фактів, в котрих німецькі шофери амбулянсів з раненими німецькими вояками, зазначених знаками Червоного Хреста, проїзджали крізь аліянтські лінії просто до аліянтських пільних шпиталів і перевязочних пунктів.

ВТЯГАЮТЬ ФРАНЦУЗЬКИХ ПАРТИЗАНІВ ДО ПРАВИЛЬНОЇ АРМІЇ.

ПАРИЖ. — Французький комісар війни видав декрет, на основі котрого французькі партизани, що досі називалися Французькими Силами Нутра, мають стати частиною правильної французької армії. Офіцири партизанів стають правильними офіцирами.

АМЕРИКАНЦІ В ІТАЛІЇ ДОБИЛИСЯ ПІД БОЛЬОНІЮ

ЛОНДОН. — Американська Пята й Британська Восьма армія розбили Ґотійську лінію й заставили ворога покидати заздалегідь приготовані позиції, за виїмком невеликого сектору коло провалу Фути. Ворог відступає на ріку По. Аліянтські війська находяться вже на віддалі 15 миль від важного промислового осередка Больонії.

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАГОСТРЮЮТЬ ВІЙНУ ПРОТИ САТЕЛІТІВ.

ЛОНДОН. — Будапештенське радіо подало, що румунські й російські війська добилися вже до властивої Мадярщини. Вони перейшли передвоєнну мадярську границю й підійшли під Сеґед, друге щодо величини місто Мадярщини.

Рівночасно Москва доносить, що червона армія перейшла з південної Польщі через Лупківський провал у Чехословаччину й заняла місто Гуменне, що лежить 25 миль від північної границі й 25 миль від південної (мадярської). Червона армія находиться всего 30 миль від Кошиць, великого міста Словаччини, котре окупували були мадяри.

На півночі совєтські війська заняли на Балтику порти Паерну, Талін і Палдіскі.

БЕНЕШ ЗБИРАЄТЬСЯ ДО КРАЮ.

Едвард Бенеш, признаний Обєднаними Державами президент чеськословацького уряду на вигнанню, заявив у неділю, у своїй промові до чеськословацьких летунів, що це відай його останнє побачення з ними в Анґлії. „На наступний раз ми побачимося дома", говорив Бенеш. Він висказував свою вдячність Британії за гостинність і закінчив промову словами: „Політично ми будемо далі співпрацювати зо сходом і заходом".

ЯПОНІЯ ВТРАТИЛА 105 КОРАБЛІВ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Адмірал Нимиц, начальний командант Пацифічної фльоти, заявляє в своїм комунікаті, що кількаднева битва з японцями в околиці Манілі закінчилася розбиттям японської сили коло Филипинів. За два дні боїв ворог утратив 105 кораблів та 405 літаків.

Японське радіо натякає на серіозність положення японців на тому военному театрі та відгрожується американцям, що японці незадовго видадуть їм рішальний бій.

ФІНЦІ ВОЮЮТЬ З НІМЦЯМИ.

ЛОНДОН. — Фінський комунікат каже, що в північній Финляндії розвинулася справжня війна між фінськими військами й німецькими, коли німецькі відмовилися евакувати Финляндію, як це обіцяла Финляндія в договорі з Совєтським Союзом і Британією.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Німецькі ґенерали, націсти й народ

Чим більше наближається аліянтська перемога над Німеччиною й її сателітами, тим більше зростає дискусія за те, що зробити з Німеччиною. В цій дискусії йде за те, що треба зробити, аби не дати Німеччині пірватися до нової війни або принаймні запобігти вибух цеї війни на як найдовший можливо протяг часу. В ній знову головне питання буде обертатися довкола іншого, а саме довкола питання, яке наставлення до евентуальної війни займає німецький народ: чи погоджується він з німецьким проводом про потребу ще одної війни для добуття панування над світом, чи може він думає про цю справу інакше? Якщо ми приймемо, що німецький народ веде таку саму політику, яку веде німецький провід, то тоді нам треба приняти за конечне, аби Аліянти не обмежували своєї кампанії проти Німеччини до тої провідної касти, але поширити її на весь німецький народ. Коли приймемо, що німецький народ не поділяє поглядів і стремлінь німецької еліти, то тоді й можемо приняти й для Аліянтів можливість боротьби проти самої еліти, а не проти народа.

У лондонськім двотижневику "CENTRAL EUROPEAN OBSERVER", появилася в цій справі стаття, котра дає нам погляди на цю справу серед поважної частини англійського громадянства. Автором статті є Рені Смит, політичний публіцист, відомий і в Америці серед української іміґрації зчасу, як він, ще будучи послом до британського парляменту, відвідав Америку з відчитами.

В статті, поданій в числі журналу з 4. серпня, Рені Смит вважає за потрібне присвятити наперед багато місця нині вже вирішеному питанню, чи німецька військова верхівка йде з верхівкою націстичної партії, чи проти неї. Він зовсім слушно вгадував, що націстичний провід добув над мілітарною кастою перевагу. Потім він переходить до властивого питання, що нині зачіпає уми богатьох людей: яке відношення народу до становища ґенералів та націстичного проводу? Звісно, політичного проводу поза тою партією нема, отже зайво про це говорити. Можна хіба говорити про наставлення існуючих орґанізацій. Рені Смит бере під увагу церкви, що поза чисто націстичними орґанізаціями нині одинокі тішаться ще якоюсь автономією, і наводить вістку, передану Німецькою Европейською Службою 21. липня, в котрій сказано, що церковна рада німецької євангельської церкви і союз вільних церков припоручив додати до звичайних молитов за фірера молитву подяки за його вирятування від замаху. Подібну інструкцію видали й католицькі епископи. На тій основі лондонський денник „Дейлі Мейл" зробив висновок, що німецький народ не бере участи в руху проти Гітлера. „Тупі, грубі маси є далі вдоволені, як вони все були, слухати приказів всякого ідеольоґа „крови й заліза", чи він називався Фридерик, Бісмарк, Вільгельм, чи Гітлер". І Рені Смит видно схиляється до цеї думки, коли він каже, що німецький народ має спокутувати ці невимовні злочини, які поповнено на Европі в його імени.

Вискази ґазети й цього журналіста вказують напрям, у якому схиляється публична опінія Англії в цій справі. З них можна робити висновок, що пляни розбору Німеччини мають відповідне приготовання.

СЛАВНОМУ КОШИЦЮ ОСТАННІЙ ПОКЛІН

(Умер 21-го вересня 1944 р.)

Цвіте хористами вся сцена,
А в залі тихо — кожний жде,
Поки на сцену славний Кошиць
Знаку подати не прийде.

Надармо ждуть! — Уже не вийде,
Як голуб сивий, чародій, —
Сира земля його покрила
На чужині в тузі німій...

Та от хористам знак до співу
Курсантка злегка подає —
І в своїх піснях Кошиць знову
Для України й нас живе.

О. ІВАХ, Виніпеґ, Канада.

В память Олександра Кошиця

(З нагоди 40-ліття діяльности Олександра Кошиця на полі української музики відбувся 27. грудня 1936 року в місті Нюарку, Ню Джерзі, в Ню Крігер Одіторіюм, величавий концерт, влаштований заходами Злучених Українських Хорів нюйорської Округи, на якому було до 2.000 присутніх та кілька сот хористів на сцені. В програму концерту входила, між іншим, промова про те, що кажуть чужі критики про Олександра Кошиця та про українську пісню, почувши її в його виконанню та інтерпретації. Отсю промову, яку тоді виголосив д-р Лука Мишуга, передаємо отсе друком, коли вже немає у живих тодішнього Ювилята, що був на тому Святі присутним).

Без золота, без каменю
Без хитрої мови,
А голосна і правдива
Як Господа слово!

Такими словами описав найбільший ґеній України — українську народню пісню. А коли в 1919 р. Українські Армії зводили розпучливу боротьбу за вдержання української землі при українськім народі й коли широкий світ був глухий і німий на національні домагання і терпіння цього народу, уряд Української Народньої Республики рішився здобувати симпатії світа при помочі української народньої пісні. А представляти ту пісню доручив нашому Достойному Ювилятові — Олександрові Кошицеві. І Він виїхав. Але не сам, а з армією, але з такою, що складалася тільки з одної сотні, що звалася: Українська Республиканська Капеля. Виїхав наш Ювилят з вояками, вимуштрованими у мистецтві співу. А як зброю дано їм: Українську Народню Пісню.

Отже дано їм таку зброю, яку описав Микола Гоголь так: Пісня для України це є все: життя, історія і батьківська могила.

Та світ не знав цеї України. І тому приходилося Достойному Ювилятові змісця поборювати деякі дуже важкі перешкоди. Впершу чергу треба було доказувати, що українське мистецтво це не є малоросійщина. І дійсно, чудовий спів У. Р. Капелі доказав, що халтура з гопаками, вівканнями, патлатими головами, нерозчесаними бородами й дикими обличчями, з пляшкою горівки, коршмою і пиятикою — не представляє ні українського селянина, ні українського села, ні української культури. І в тому величезна заслуга Олександра Кошиця. Це Він перший на світових сценах Парижа, Лондону чи Ню Йорку відбирав право отій малоросійській погані представляти Україну й українську культуру. З появою Олександра Кошиця широкий культурний світ побачив перший раз дійсно гарну і дійсно мистецьку і правдиво-селянську Україну. А коли мова про українську іміґрацію і про наші робітничі маси в Америці, то велика заслуга Достойного Ювилята в тому, що Він вчив нас себе самих шанувати, шанувати ту рідну, чесну, чепурну хоч бідну селянську хату, з якої ми походимо, як і шанувати нашу селянську чисту душу та її продукт: нашу пісню.

Виїхав Достойний Ювилят у світ в тім часі, коли те, що було прикрасою української народньої пісні, вважалося банальним, немодерним, наївним і простим. Як знаємо, повоєнний світ був тоді приступним для джезів, чарлстонів і — російських балалайок. І ось тому, з дуже то немодерною зброєю вибрався Ювилят здобувати симпатії для України. А проте Його похід з отою нашою, ніби простенькою народньою піснею, був нічим іншим, а тільки одним великим триюмфом Достойного Ювилята. А разом з ним триюмфували і артисти-співаки. Але вже найбільше з усіх триюмфувала Україна. Описати ці триюмфи я не всилі й часу на те не стає, проте згадаю хоч за дещо.

I.

Ось ми з У. Р. Капелею між чеським народом, як відомо, вихованім у москвофільських симпатіях, у вірі в „один руський нарід" і в „одну неділиму Росію". По виступі У. Р. Капелі в Празі проф. **Зденек Нееглі** пише таке:

„Мистецтво У. Р. Капелі є тому таке глибоко народнє, що з нього безпосередньо промовляє до нас своєрідна, чиста душа українського народу. Гарна ця душа, гарне й її мистецтво. Україна має свої старі традиції:

„Це батьківщина славних козацьких братств, що й донині вражають нас ідеальним братерством своїх членів і своєю любовою до волі й до рідного краю, оборона якого була завжди найвищим завданням козацтва. Колиж Україну введено в склад російського царства, і коли вона там пережила все горе поневоленого народу, коли не визнавано українців навіть за окремий нарід, ці характерні риси українця стали ще глибшими і виразнішими. Здорова сила українського народу не дала йому вмерти, вона заховала йому вірну любов до рідного краю й до волі, а страждання зробило почуття українського народу ще горячішим, ще чистішим, ще більше людяним. Все це відчуває в співі Української Республиканської Капелі той, для кого музика і спів є щось більше ніж гра згуків, для кого музика є мовою душі як окремої людини, так і цілого народу.

„Не песимізм, а здоровий життєвий оптимізм заховав в собі цей нарід, не зважаючи на століття робства...

„І глибока віра в саме життя звучить у пісні того народу, що зазнав так мало добра, а так багато лиха.

„Слухаючи ці співи, ми самі стаємо ніби кращими, бо що власне може тепер вище піднести людину, як не такий чистий, людяний погляд на світ. Тому той, хто пережив і відчув ці прекрасні співи У. Р. Капелі, не може не полюбити України всею душею..."

А другий чех **Д. Гуттер** до цього ще додав таке:

„Українці це чистий нарід з природи, не зіпсутий петроградською гниллю царського режіму, ні не зачеплений гультайством імперіялістичної Польщі, й в тому є корінь і зерно його мистецтва".

А тепер перейдім від москвофільської Чехословаччини до польонофільської Франції, що обороняла ще теж і „Єдину, неділиму Росію".

З нагоди приїзду Українського Хору спочатку там думали, що це певно приїзджає один з відомих їм російських хорів, з пестрими костюмами, дзвінкими голосами, але — зі звичайними співами, які вже нераз доводилося слухати. Та по першім концерті Українського Національного Хору, усі французькі ґазети вдарили в цілком інший тон. Були і такі, що написали, що різні народи висилали різні місії до Франції, економічні, фінансові чи політичні, але знайшовся один нарід, про який найменше у Франції думали і яким найбільше нехтували, і саме цей нарід вислав здобувати серце французького народу тим, щоє в нього найбільш чистим і найбільш зворушливим; вислав частину своєї власної душі: вислав пісні свого народу, своїх співаків та хор, якому подібного не має ні в одній країні світу. І сталося як згадує критик **Раймонд Шапюї,** таке:

„Один вечір, краще ніж різні конференції та демонстрації познайомив нас з душею українського народу".

Що більше. В тій Франції, в якій не тільки уряд, але і публична опінія не хотіли обернутися в українську сторону навіть тоді, коли Україна слала меморіяли з проханням, щоб допомогти хоч ліками, бо козаки гинуть тисячами від тифусної хвороби, як заявився наш Ювилят з рідною піснею, то **Марсель Мартіне** написав, що українці, що так співають, належать до тих, що „ви обовязково мусите обернутися, як вони пройдуть мимо вас по дорозі". А **Жорж Перфіт** заявив, що зі всіх словянських народів таки найбільше наближаються до французів — українці.

Ось до такого висновку прийшов французький критик, слухаючи української народньої пісні, виконаної під проводом Олександра Кошиця. Написав це такий француз, що пізнав, що українська народня пісня це „зміст України", що в тій пісні, як це писалося в швайцарській ґазеті „Журнал Де Женев", чується „воля народу, що хоче бути свобідним, та його віра в його власну будучність".

Щож більше можна було осягнути у Франції? А що більше можна було осягнути в Бельґії, де бельґійська ґазета написала з нагоди виступу з українською піснею, що „щасливий народ, що має таку солодку музику".

А от наш Ювилят з українською піснею між Флямандцями — в Антверпені. Флямандська ґазета пише отверто, що до виступу У. Н. Хору даремно було шукати між флямандцями симпатій до боротьби українського народу за його самостійність, бо дуже мало є таких, що моглиб подати якісь правдиві інформації про Україну. Та по вислуханню У. Н. Хору тисячі вийшли з концерту переконаними, що український нарід „вартий більше ніж своєї волі". А замітне тут те, що ті, що повели цю пропаганду, пише флямандський критик, не виголошували промов про Україну і не роздавали брошурок, ні мап України, а тільки співали. А друга флямандська ґазета написала таке:

„Повстань молода і гарна Україно, стань як блискуча зірка на яскравому небі свободи. Памятай, що ти завоювала глибоку симпатію перш за все усіх флямандців..." Фляндрія „з прихильністю і щирим побажанням кращої долі для твого народу буде слідкувати за розвитком твоєї соборности і великої майбутности. Хай живе і буде великою Україна!"

Ось з такою українською пропагандою переїздив Достойний Ювилят з одного краю до другого, а коли появився в 1922 р. в Ню Йорку, часопис „Ди Сон" ствердив тільки доконаний факт, коли написав, з нагоди концерту в Карнеґі Гол, таке:

„Вчора у вечері п. Кошиць представив свій хор Америці і це представлення було триюмфом".

А другий часопис ствердив ще одну небувалу річ, а саме те, що на концерті не було замовленої кляки, бо клякою була — вся авдиторія. Третє підніс „Ди Бофало Експрес", коли написав, що коли „є на світі який другий хор, що міг би доконати тих самих чудес, що хор з України, то Америка такого хору досі не бачила". А „коли хто казав, пише „Толідо Дейлі Блейд", що нема нічого нового під сонцем, то забув за Український Хор." І за його диріґента — Олександра Кошиця. Український Націоальний Хор під орудою Олександра Кошиця — пише „Ди Спрінґфілд Дейлі Нюс" — це далекі степи України, це радости і печалі подавленої, але не упокореної української раси.

Багато людей не знають краю, звідки вийшов цей талановитий музикальний хор, пише „Ди Конститюшен" з Атланти в Джорджії, але додає, що ті, що були на концерті, вже ніколи не забудуть України.

II.

Не буду згадувати за те, що зробив Ювилят зі своїм Хором в користь України, коли розголошував славу української культури, в такий спосіб, що приневолював й польські та російські ґазети писати з окликами „Слава Музі України". Зате хочу ще підкреслити, що наш Ювилят не тільки популяризував імя України. Він навчив інші народи чогось такого, чого вони не знали... Ось що пише **Зденек Нееглі:**

„Які то ми були горді з нашої техніки, — та, дивись, приходять українські співаки, які не надають жадної ваги тій техніці, для яких вона є тільки самозрозумілим засобом для переведення їх вищих завдань, — і зразу стало ясно, що навіть своєю славною технікою ми не можемо з ними рівнятись! Покладім тут руку на серце і смиренно учімся від них, — мистецтво знов стало перед нами в чистій своїй подобі". **А д-р Джозеф Бартош** ще додав, що „українці навіть переконали нас в тому, що тільки їх спосіб співання є дійсно єдино правильний. Знову „Дер Бунд' в Берні, в Швайцарії, написав теж цілком просто, що „треба сказати собі „Нам ще треба багато учитися", а ми думали, що так гарно співаємо".

Знову у Франції **Ле Борн,** при кінці своєї критики, помістив таке:

„Еґеж, професіонали і аматори, шефи і виконавці, співаки і просто публика, ідіть слухати українців і пана Кошиця і вчіться у них".

Почувши Українського Хору флямандці призналися до вини, що легковажно ставилися до своєї народньої пісні, не доцінювали її сили, а в Мексико писали отверто, що український спів збільшив любов мексиканців до їх власної народної пісні.

А коли іде про Америку, так хай характеристичним буде це, що написав з нагоди виступів Українського Національного Хору **Наталіел Дет,** музичний директор Гемтонського Інституту в Вірджінії. А написав він дослівно таке:

„...що має Америка представить такого, щоб могло хоч з якого боку зрівнятись з мистецтвом Українського Національного Хору?

III.

Ось так „співала Україна", коли говорити словами канадійського „Ди Торонто Дейлі Стар". На тих плятформах, на яких виступав Ювилят з У. Н. Хором, добачував світ, як пише **Оґуст Брідл** — „шматок України, вирваний з рідної землі". Цей шматок України співав, а прислухуючись тому співові, каже бразилійський критик **Гастон Пенальва,** треба признати слушність португальській пословиці, що каже, що „хто співає, той своє горе виливає". Знов **Квелю Нетто,** член Бразилійської „Академії Безсмертних", до глибини душі потрясений отим співом, закінчує опис своїх вражінь ось такими словами:

„Співай же, чаруюча Україно, співай щебетушко! Розсилай по світу пісні синів твоїх, — прийде колись і для тебе весна, якої ти чекаєш!"

І прийде, певно прийде до неї та весна і принесе їй волю і незалежність. А в історії цеї відродженої української держави буде записано на віки вічні, що між тими великими людьми, що вкладали у волю України весь свій талант і всю свою душу був наш Достойний Ювилят — Олександер Кошиць.

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.

В КІҐТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ
У двох частинах

(Перший том трильоґії „Огнем і Кровю"

53)

Ті, що обосновують свій добробут на кривдженню не тільки підвладних народів, але і своїх нищих верств, що користаються матеріяльними привілеями і повинні давати більше трудів і жертв у всякій боротьбі, — ті сидять у далекому запіллю, не наражаються на найменшу небезпеку, та здобувають величезні зиски на війні... А гинуть ті, що може позіставили свої родини без куска хліба... Їм впоєно, що вони гинуть за свою „батьківщину", за охорону її цілости... Брехня. Вони гинуть в інтересах тих, що ссуть останні соки з батьківщини; що уявляють собі ту батьківщину у вигляді дійної корови, та вміють закривати свої брудні інтереси облудними гаслами оборони вітчини і народнього блага.

Війна для „народнього блага"... Чиж може бути ще щось більше брехливе і підле від цього гасла? Адже громадянство кожноїдержави на девятьдесять процентів складається з селянської і робітничої верств. Тяжко працює селянин, щоби викормити родину, послушно дає данину урядови на його потреби, виконує всі розпорядження... Бється мов та риба об лід на клаптеві землі за здобуття кавалка хліба, недосипає, недоїдає, нераз кривавим потом обливається... Аж нарешті доходить до сякоготакого майна, забезпечить родину від злиднів, спокійніше почне думати про будуччину і тут підтримуваний селянином уряд оголошує війну для „народнього блага", цебто блага у першу чергу селянина... І все іде прахом; набуваний літами дорібок гине за хвилю в огні, людність силоміць виганяється з родинних осель, терпить страшні наруги, йде на поневірку і голод у чужину... Молодь відривається від рідні і зганяється на різню, звідкіля мало кому пощастить повернутись.

Нераз доводиться бідноті перенести холод і голод, аби заспокоїти потреби своїх дітей, нераз матері недосипляють і недоїдають, нераз і дітям доводиться бути голодними... І тоді не бачить і не поможе бідноті ні цар, ні „батьківщина"... Зіставшись без рідні, дитина поневіряється по чужих людях, скрізь нею погорджують, нею поштурхують. Вона може навіть згинути денебудь під плотом, та ніхто не хоче бачити її терпінь, не поможе їй. Але, коли дитина дійде якимось чудом до сили, стане робітником, помічником старим батькам, — тоді зявляються численні опікуни, силоміць забирають її від батьків, заганяють немов худобу до смердячих касарень, присипляють в молодих істотах почуття людської гідности, витворюють з людини бездушну машину, здатну на найбільші злочини, навіть на вбивство рідного батька-матері. Забирають, бож кожна людина повинна платити життям за те, що ходить по землі, що дише повітрям, що має право працювати на своє удержання по розумуваннях опікунів... Без протесту, без думки ідуть міліони тих автоматів у людській подобі боронити таку ворожу „батьківщину"; дикими хижаками кидаються на безборонне жіноцтво, старців, дітей, руйнують майно своїх же батьків, памятки культури, зогиджують релігійні святощі таких же як і вони самі християн... Божевільно радіють, коли котрому з них вдалося найспритніше втопити штик у груди свойого брата, вбраного в однострій іншої „батьківщини". Факти наявні... Чи не точаться зажерті бої поміж українцями, вірменами, поляками, литвинами, поділеними кордонами поневолюючими великодержавами? В імя чиїх інтересів гинуть сотки тисяч молодих синів мойого народу?... В імя чого спустошена ціла область колишньої української землі, та певно ще не одна буде спустошена в будуччині. За інтереси Росії та Австрії. Незавидна доля... Вороги проливали ріками українську кров, огнем, спустошенням платили і платять за український хліб протягом віків і до нині... Міліони молодих, повних сил і життя синів України погинуло у чужині без користи для своєї землі, сотки тисяч погинуло по тюрмах, по Сибірських рудниках, по шибеницях борючись за відродження народу, гине і тепер у братовбивчій війні. Погинуть і не зістанеться по них і памяти. Лише хрести на величезних військових цвинтарищах вказуватимуть місце, де лежать кости міліонів синів мойого народу поляглих за ворожі інтереси. А промине кілька десятьліть і хрести погниють, зрівнаються могили і може байдужа чиясь рука заоре і засіє землю политу кровю невідомих синів поневоленого народу...

(Дальше буде).

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ

АЛІЯНТИ НА БАЛКАНІ.

РИМ. — Аліянтські морські й повітряні сили почали останніми днями бити по націстах на грецькому острові Креті. Сподіваються, що націсти незадовго Крету покинуть.

Війська маршала Тіта заняли місто Монастир в південно-західній Югославії, недалеко від грецько-албанської границі. В Альбанії оперують повстанці, що назвалися Албанськими Силами Нутра.

ВЕСЬ ОСТРОВ АНҐОР В АМЕРИКАНСЬКИХ РУКАХ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Весь японський збройний спротив на острові Анґорі в Палавській ґрупі скінчився. По трьох днях безупинних боїв 81. дивізія американської армії перемогла японців і заняла цілий остров.

Світлої памяти: Олександер Кошиць

Проф. Олександер Кошиць

Олександер Антонович Кошиць уродився в селі Тарасівка, звенигородського повіту, київської губернії, дня 30-го серпня 1875 р. Він відбув початкову науку в парохіяльній школі в Богуславі, дальше вступив до семинарії в Києві, опісля відбув студії в Могилянській Академії в Києві, та осягнув ступінь „кандидата", тобто доктора фільософії. Він студіював музику під проводом проф. Любомирського, що був учителем композиції в школі Музики Лисенка. Після покінчення студій Кошиць був учителем історії в кількох вищих школах, доки не опинився учителем Педагогічного Інституту в Кавказі. У 1904 р. його перенесли до Києва і там він працював до 1919 р. на полі педагогічнім та музичнім. Між іншим був професором в Музичній Школі Лисенка, директором новозаложеного київського музичного товариства „Боян", а опісля його запросили як професора хоральної музики до Імператорської Музичної Школи. Водночас він дістав катедру в Київській Музичній Консерваторії. Тоді став теж диригентом хору при університеті св. Володимира, який складався з студентів цьогож університету. За його диригентури хор одержав першу нагороду на хоровім контесті в Городській Опері в 1910 р. Опісля він обняв управу церковного Університетського Хору, а також запросили його на диригента Жіночого Хору при університеті св. Ольги.

Славний директор Українського Народного Театру Микола К. Садовський запросив Кошиця стати директором театральної орхестри і при співпраці Кошиця театр виставив такі опери: Лисенка „Різдвяна Ніч"; Козаченка „Пан Сотник"; Крижовського „Янек"; Січинського „Роксоляна"; Аркаса „Катерина"; Лисенка „Енеїда"; Монюшки „Галька"; Масканія „Сільська честь"; Сметани „Продана Наречена"; Лисенка „Утоплена"; Артемовського „Запорожець за Дунаєм" і багато оперет.

Міська Київська Опера запросила опісля Кошиця як диригента свого хору й орхестри. Серед тієї праці вибухла революція, тоді проголошено Українську Народню Републику, а Кошиця іменовано головою Музичного Відділу при Українськім Міністерстві Виховання. Тут орґанізував Кошиць Етнографічний Кабінет України. Саме тоді зорганізовано Українську Народню Капелю, котра перемінилася опісля на Український Національний Хор і Кошицеви припала роля вести ці установи та виїхати в подорож по цілому світі. Поїздка перемінилася в правдивий триюмф Національного Хору і самого Кошиця (1919-1924).

Після покінчення обіздки по Америці, проф. Кошиць поселився на постійно в Злучених Державах і став горожанином цього краю. Тут він не спочивав, а час до часу уладжував великі концерти в Ню Йорку, при помочи Сімки Українських Хорів з околиці Ню Йорку, які разом творили хор всилі 300 української молоді. З цим хором уладив Кошиць між ін. концерт у честь Тараса Шевченка в Тавн Гол в 1935 р. концерт в честь митрополита Шептицького в 1936 в Карнеґі Гол, а в 1939 в Тавн Гол. У році 1932 переїхав по головних містах Злучених Держав з нагоди 200-Ліття Джорджа Вашинґтона з окремим Українським Хором разом з балетом В. Авраменка. Славний теж був виступ Кошиця з хором на Світовій Виставі в Ню Йорку в 1939 р. іна Українськім Конґресі у Вашинґтоні в 1940 р. Дня 27. грудня 1936 святкували українські товариства ювилей 40-літньої діяльности Олександра Кошиця в Круґерс Одиторіюм в Нюарку, Н. Дж., а саме того року Вільний Український Університет у Празі наділив ювилята титулом почесного доктора фільософії. Окремо відсвятковано ювилей вечерою в Готелю Бреворт у Ню Йорку і тоді вручено йому скромний грошевий народній дар. Були теж святочні обходи в інших громадах.

Проживаючи останніми часами в місцевости Бічгерст над морем коло Ню Йорку виїздив Кошиць пятьма новоротами як інструктор музики й диригентури на Вищі Освітні Курси до Винипеґу в Канаді і по закінченню пятих таких курсів постигла його смерть, дня 21. вересня 1944 р. Покійний хорував уже довші літа на серцеву недугу.

Проф. Олександер Кошиць посвятив усе своє життя українській музиці. Він безупину студіював українські народні пісні та релігійну музику. Він не вдоволився самими збірками, але порядкував їх, аранжував до них музику і продукував при помочи хорів. Тому всі програми, з якими виступав проф. Кошиць, мали ціху Кошиця не лише як диригента, але й як аранжера. Він був співробітником славного українського композитора Миколи Лисенка аж до його смерти (в 1912 р.). За порученням Лисенка запросила Кошиця Головна Кватира Кубанської Козацької Армії (яка походила із Запорозьких Козаків), щоб він зарекордував козацькі пісні в рр. 1903-1905, і за цю працю він дістав золоту медалю на Кубанській Національній Етноґрафічній Виставі. Пісні, упорядковані Кошицем були видані Ідзіковським у Києві і Оренштайном в Липськy. Перед смертю працював Кошиць над популяризацією української пісні серед американців. Його пісні, перекладені Максом Кроне, видала накладня музична Витмарка в Ню Йорку.

Як композитор проф. Кошиць компонував орхестральну музику для Українського Театру Садовського та безконечне число різних пісень. Деякі з них це його оригінальні композиції, а деякі перероблені зі старовинних українських напівів, котрих він був знавцем. Із чотирьох його останніх Літурґій дві є призначені для вжитку українських хорів в Америці. Останніми часами посвятив Кошиць багато часу на згармонізування церковних мельодій підкарпатських українців на три голоси і деякі з них увійшли в збірники Української Хорової Системи, складеної Кошицем для вжитку українських хорів в Америці.

Олександер Кошиць взяв теж участь у продукції української звукової фільми „Маруся"; в 1938 р. там він виступив з чудовими піснями, які є зарекордовані для фільми.

Останньою його працею були пісні, наспівані на фоноґрафічні рекорди, які щойно появилися в серпні 1944 р. в альбумі Івана Марсича в Ню Йорку "Songs and Melodies of Ukraine".

Критичний огляд музичної праці Великого Покійника мусить ще діждатися фахового працівника.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА СЕРПЕНЬ 1944 РОКУ

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 7. Михалишин Юрій, Ністрян Василь, Юпіна Дорота.
В. 13. Котанський Максим.
В. 24. Глова Ольга.
В. 30. Клос Розалія.
В. 39. Снігур Дорота, Намісняк Павлина.
В. 49. Федина Анна.
В. 51. Лавоський Йосиф.
В. 54. Ґурник Мирослава.
В. 55. Ґартлій Едвард, Чайковський Іван.
В. 56. Ковальчій Франка, Ковальчій Іван мол.
В. 76. Копцюх Михайло.
В. 78. Шайняк Катерина.
В. 81. Бернадин Олена.
В. 91. Час Катерина, Козак Іван мол.
В. 94. Ґерус Михайло, Баворовська Марія.
В. 96. Гавриляк Анна.
В. 105. Білецький Григорій.
В. 125. Забіяка Дорота.
В. 127. о. Козоріс Володимир.
В. 130. Серафінюк Василь.
В. 138. Смик Іван.
В. 146. Гещук Марія.
В. 147. Падароф Микола, Федорак Марія.
В. 150. Муневич Магдалина, Гуська Федора С., Янковська Марія.
В. 156. Кагуй Катерина, Кагуй Елизавета.
В. 158. Брукало Юлія, Брукало Ольга.
В 1.59. Слаґан Олена.
В. 163. Сенів Йосиф.
В. 164. Лило Михайло, Сарай Катерина.
В. 170. Трент Верґенія П.
В. 171. Петренко Лидія.
В. 192. Гось Дженій, Литвинець Теодор.
В. 200. Симаник Марія, Симаник Розалія, Костів Теодор, Малафій Михайло.
В. 204. Спіґа Юрій, Торґан Анна, Подлусевич Семен, Торґан Іван.
В. 206. Маленчук Іван, Маленчук Марія.
В. 212. Терлецька Юлія.
В. 217. Партика Матвій, Пелехатий Олекса.
В. 219. Велет Анна.
В. 221. Забіяка Натаніел.
В. 230. Семкович Михайло Т., Цибельник Анна.
В. 237. Куриця Данило, Батюк Еленора М., Лучак Катерина, Лучак Григорій, Пандок Вілям, Лучак Михайло, Матис Омелян Григорій, Сорока Теодор.
В. 238. Ярош Марґарета Л.
В. 252. Форостій Анна.
В. 256. Мельнікович Павло.
В. 264. Ґузеляк Олена, Карас Сув Капелюх Олена, Капелюх Іван, Кос Софія, Прайтка Катерина, Туркс Розалія, Капелюх Стефан, Москаль Джійна, Венґрин Олена.
В. 266. Бодак Стефанія.
В. 269. Панчишин Ольга.
В. 271. Макітра Олена, Макітра Володимир Е.
В. 272. Хращевська Катерина, Хращевська Стела, Рентко Стефан, Сколяр Григорій, Литвин Теодор.
В. 274. Конишак Чарлс В.
В. 276. Фезар Нора С.
В. 277. о. Баландюк Стефан, Стефанів Юлія.
В. 285. Гладьо Михайло.
В. 292. Кос Володимир Іван, Ковальська Емілія, Лишак Магдалена, Коваль Марія, Стефанишин Андрій.
В. 296. Карсон Петро, Земледух Михайло, Михайлів Анна.
В. 298. Швед Анна, Швед Григорій.
В. 316. Луців Марія, Лапінський Іван.
В. 323. Саган Олена.
В. 325. Чупа Марія, Ґабрик Юрій, Гудима Юрій, Лисяк Юлія, Лисяк Марія, Павлин Михайло, Чупа Наталія, Шевчук Глорія.
В. 336. Токменко Розалія.
В. 345. Рихлій Мирон М.
В. 361. Стеренчак Олена, Галичин Йосиф, Кулішка Григорій, Шимкович Павлина, Волф Марія.
В. 362. Ляхевич Олена, Ляхевич Юлія, Педрик Естер, Поравський Володимир, Репас Йосиф мол.
В. 371. Попел Іван, Станджет Лука, Ткач Ілько.
В. 372. Радкович Олена, Дубій Стефан.
В. 373. Лудович Ольга.
В. 384. Яворський Андрій, Макар Іван.
В. 388. Марусик Йосифа.
В. 397. Ґуріна Джеймс.
В. 400. Бойко Марія, Кондор Павло, Мозиловський Антін.
В. 406. Шекітка Дорота, Пупчик Панько.
В. 408. Понкевич Микола.
В. 410. Буклов Павло.
В. 411. Мудрий Ольга.
В. 414. Вукелиць Марія.
В. 415. Супіловський Богдан.
В. 420. Наменюк Матвій, Наменюк Вілма.
В. 427. Пізицька Ефрозина, Борожний Теодор, Пелешак Микола, Рогаинська Катерина.
В. 429. Гочко Анна.
В. 432. Дудрій Евген, Нецівка Анна, Тацюк Теодор.
В. 454. Примак Катерина, Примак Стефан.
В. 461. Скочиляс Ліна, Зеленко Віктор.
В. 464. Конаровський Йосиф, Масевич Олена, Плішка Павло, Полос Ольга, Полос Володимир, Чопик Йосифа, Яцентій Юлія, Юркевич Марія, Масевич Анна, Сеншин Микола.
В. 473. Гомонко Розалія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 25. Новак Микола.
В. 40. Пеленський Іван.
В. 72. Манюк Михайло, Манюк Наталія.
В. 78. Вврашко Тома.*
В. 94. Кардаш Іван, Гач Василь.
В. 95. Морикин Юрій.*
В. 104. Бобик Анна.
В. 170. Сандуська Марія, Сандуський Іван.*
В. 204. Кікта Стефан.*
В. 206. Паньків Петро.*
В. 218. Панчак Теодор.*
В. 242. Дубіцький Франко, Сохіна Юрій, Тхорик Василь,* Тхорик Катерина.
В. 304. Процешин Яків, Процишин Геноцефа, Барна Михайло, Гаравус Клєва, Гаравус Михайло, Котеляк Теодор.*
В. 319. Клап Олена.
В. 342. Шумній Григорій.
В. 358. Саврун Петро.
В. 365. Федорович Анна, Федорович Михайло, Музика Ева, Музика Іван.
В. 371. Кузів Данило.*
В. 389. Дачишин Іван.*
В. 432. Степа Стефан,* Бурдняк Михайло.*
В. 437. Козак Андрій,* Козак Йосиф.*
В. 452. Тимків Дорота.
В. 461. Найкалик Петро.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 199. Матурняк Анна.
В. 230. Дубінська Анастазія.
В. 280. Колодій Теодор.
В. 361. Матіїв Вілям,* Матіїв Іван.
В. 362. Муха Марія, Муха Стефан.*
В. 429. Морис Юрій.*
В. 432. Владика Джек.*
В. 451. Слоцький Йосиф.
В. 462. Івонойко Михайло.*
В. 472. Чуприна Анна.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 71. Вульчак Марія Анна.
В. 277. Ходан Генрій.*
В. 304. Грубяк Марія.
В. 435. Курляк Стефан.*
В. 464. Куц Володимир,* Батуцька Павлина.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 39. — 2 члени.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Сквер Донна М.
В. 7. Чісовська Розалія.
В. 9. Старовецька Анна, Старовецька Ольга, Старовецький Михайло,* Крисок Чарлс, Старовецький Йосиф.
В. 40. Свідерський Микола.
В. 45. Сікора Стефан.*
В. 66. Бабінець Іван, Босій Василь, Чучуна Іван,* Дубас Андрій, Дубас Теодор, Найдан Теофіль, Пивоварчик Петро, Сагайдак Йосиф, Ваврилик Текля, Ваврилик Іван, Віткович Микола, Віткович Марія, Драґан Янко, Малишак Йосиф.
В. 72. Здарко Антін.*
В. 74. Булій Ольга.
В. 78. Косінський Михайло, Стиців Теодор, Вдовяк Антонина, Козій Василь.
В. 85. Самець Михайло,* Радаковський Михайло,* Самець Анна, Самець Михайло.
В. 94. Кульчицький Григорій.*
В. 99. Оберец Михайло.
В. 109. Галас Петро, Галас Марія.
В. 127. Пастернак Петро,* Клімко Анна.
В. 130. Лакуста Ева.
В. 164. Орам Микола.*
В. 212. Миналка Тереса.
В. 217. Лаврів Стефан.*
В. 219. Бобко Микола,* Сировінька Зоня.
В. 276. Яношик Юрій Е.*
В. 292. Радец Ольга Перецька.
В. 310. Беланський Володимир.
В. 331. Патен Татіяна, Коваленко Стефан.*
В. 336. Д-р Михаленко Никита.
В. 349. Кроль Йосиф.
В. 353. Гойзан Андрій.*
В. 365. Грицишин Михайло.
В. 393. Гарник Павло,* Дереч Елисавета Е., Дереч Бернард А.,* Гайдамах Андрій,* Гайдамах Олена, Гайдамах Стефан.*
В. 414. Чухрій Еленора.
В. 420. Паланюк Ілько.
В. 432. Забойська Анна, Забойський Стефан.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 109. Тарас Вікторія, Тарас Павлина, Тарас Тереса.
В. 121. Чуприна Анна.
В. 143. Шутка Розалія.
В. 204. Матвій Вілям,* Матвій Іван.
В. 207. Матурняк Анна.
В. 239. Муха Стефан,* Муха Марія.
В. 326. Колодій Теодор.
В. 348. Дубінська Анастазія.
В. 358. Саврун Петро.*
В. 361. Лобур Зофія, Дуда Текля.
В. 439. Івонойко Михайло.*
В. 456. Слоцький Йосиф.
В. 457. Матолич Володимир М.,* Матолич Ева.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 71. Вульчак Марія.
В. 277. Ходан Андрій.*
В. 304. Грубяк Марія.
В. 435. Куряк Стефан.*
В 464. Куц Володимир,* Батуцька Павлина.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 39. — 2 члени.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 63. Процишин Ольга.
В. 91. Ліба Василь.*
В. 123. Стадницька Каролина.
В. 204. Хомин Йосиф.*

ЧЛЕНИ, ЩО ВІДІЙШЛИ НА ВИПЛАЧЕНЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В. 66. Гнатяк Іван.
В. 241. Камфоцик Анна.
В. 295. Богда Антонія.
В. 406. Кесіловський Сергій.*

ЧЛЕНИ ПОМЕРЛІ:

В. 9. Луцканин Семен.
В. 20. Якимів Михайло.
В. 34. Цибюк Павло.
В. 38. Ґутер Анна.
В. 71. Стагоцький Михайло.
В. 73. Подворний Кароль.
В. 90. Ревоцький Юрій, Блашка Андрій.
В. 99. Федиш Йосиф.
В. 106. Саєвський Катерина.
В. 111. Ґура Текля.
В. 123. Байда Павло.
В. 133. Сайко Стефан.
В. 163. Лучин Іван.
В. 204. Чайка Вілям.
В. 206. Сарахман Іван.
В. 210. Питляр Олекса.
В. 213. Путас Микола, Маньків Теодор.
В. 221. Притула Андрій.
В. 223. Котлярчик Йосиф, Худоба Іван.
В. 230. Дусько Микола.
В. 251. Страп Анастазія.
В. 243. Ковалюк Луць.
В. 270. Левчук Семко.
В. 273. Каник Володимир.
В. 292. Маланяк Володимир Г.
В. 295. Спрох Ева.
В. 331. Павчишин Іван.
В. 355. Шаланська Анастазія.
В. 368. Веселюх Анна.
В. 395. Яцишин Марія.
В. 407. Сидор Катерина.
В. 408. Панкевич Стефан.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком серпня 1944 року було в У. Н. Союзі повнолітних членів	32.393
З місяці серпні 1944 р. принято нових	176
З місяці серпні 1944 р. принято наново	41
З місяці серпні 1944 р. принято з переступними листами	12
З місяці серпні 1944 р. принято з інших кляс обезпечення	6
З місяці серпні 1944 р. принято до старого роду обезпеч.	2
Разом	32.630
З місяці серпні 1944 р. суспендовано	74
З місяці серпні 1944 р. відійшли з переступними листами	19
З місяці серпні 1944 р. відійшли до інших кляс	6
З місяці серпні 1944 р. відійшли до нового роду обезп.	2
З місяці серпні 1944 р. відійшли зо зворотом у готівці	4
З місяці серпні 1944 р. відійшли на безплатне продовж.	
З місяці серпні 1944 р. відійшли на виплачене обезпеч.	4
З місяці серпні 1944 р. померли	35
Разом	144
З кінцем місяця серпня 1944 р. в У. Н. Союзі було дорослих членів	32.486

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ І СУМАМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі А.	на $ 250	[illegible]
В клясі А.А.	на $ 500	92
В клясі В.	на $ 750	16
В клясі С.	на $1000	190
В клясі В.В.	на $1500	6
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя

В клясі О- 500 на $ 500	471
В клясі О-1000 на $1000	323
В клясі О-1500 на $1500	4
В клясі О-2000 на $2000	2

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500 на $ 500	4,186
В клясі Р-1000 на $1000	2,421
В клясі Р-1500 на $1500	23
В клясі Р-2000 на $2000	15
В клясі Р-2500 на $2500	2
В клясі Р-3000 на $3000	[illegible]

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500 на $ 500	2,748
В клясі Е-1000 на $1000	1,072
В клясі Е-1500 на $1500	19
В клясі Е-2000 на $2000	9
В клясі Е-3000 на $3000	1

Нове обезпечення на ціле життя для нових членів

В клясі W- 250 на $ 250	2
В клясі W- 500 на $ 500	4,139
В клясі W- 750 на $ 750	1
В клясі W-1000 на $1000	3,662
В клясі W-1500 на $1500	38
В клясі W-2000 на $2000	17
В клясі W-2500 на $2500	1
В клясі W-3000 на $3000	3
В клясі W-різні суми	87

Нове обезпечення на ціле життя для давних членів.

В клясі Т- 100 на $ 100	5
В клясі Т- 250 на $ 250	184
В клясі Т- 500 на $ 500	3,748
В клясі Т- 750 на $ 750	554
В клясі Т-1000 на $1000	8,183
В клясі Т-1500 на $1500	199
В клясі Т-2000 на $2000	53
Разом	32,486

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 2. Сенкович Вілям Йосиф.
В. 23. Захаревич Катерина Марія.
В. 30. Ґрінберґ Теодор, Новаковський Бернард, Новаковська Бернадина, Новаковська Елисавета, Новаковський Станислав, Новаковський Вілям.
В. 33. Орич Кароля Анна.
В. 49. Хронович Іван.
В. 54. Берій Емілія, Берій Патрися, Берій Джудій Анна, Берій Йосиф Стефан.
В. 55. Синлок Чарлс мол., Синлок Ірина Г., Синлок Маріянна, Синлок Сун Варвара.
В. 63. Бобак Павло Ф., Файкош Розмарія, Ґросман Доналд В., Гнатів Рута Анна.
В. 70. Лазорко Елисавета Д., Лазорко Марія Анна, Лазорко Віра Рута.
В. 83. Новак Катерина.
В. 91. Седро Марія Анна.
В. 99. Шпур Стефан Йосиф.
В. 100. Жеґа Катерина, Жеґа Дженетта.
В. 109. Мачужак Соня Елисавета.
В. 118. Тирпак Джералд.
В. 125. Баран Віра М.
В. 150. Данилович Патрися.
В. 156. Кагуй Олена, Закорчемний Діянна Марія.
В. 163. Гайдуцька Долореса, Солідей Реймаид, Струж Іван.
В. 164. Ґелетій Іван Теодор 5, Ґелетій Бетій Анна 4, Мило Михайло Стефан, Пипяк Юрій мол.
В. 175. Іванчук Клавдія Христина.
В. 200. Кокольська Ольга.
В. 218. Клемент Лоретта Джейн.
В. 219. Ландяк Анна Марія.
В. 221. Андрух Михайло.
В. 230. Гарасим Бріджет Александрія.
В. 238. Ярош Олена, Турчак Михайло.
В. 251. Керик Кенет.
В. 253. Колісник Ернест, Колісник Йосиф, Приступа Каролина.
В. 264. Аджіма Іван, Аджіма Росел мол., Дазей Іван, Дійк Михайло Стефан, Дійк Рональ Кенет, Ґала Бернард Іван, Ґала Ґералд Микола, Карас Долореса Л., Карас Йосифа М., Кереланський Стефан Д., Койшаль Олена, Кос Іван, Кравс Роналд Т., Куршнер Марта, Місонак Джеймс К., Москаль Бетій Джійна, Москаль Роберт М., Пітерс Шарлота Марія, Пітерс Роберт Джеймс, Рок Донна Джійна, Рок Іван мол., Румінська Розалія Марія, Шарп Патриса Анна, Стеранко Роберт Джеймс, Турко Анна, Турко Джійна, Турко Розалія, Венґрин Джійна Марія, Залецький Михайло В., Жук Анна.
В. 290. Куґан Іванна Катерина.
В. 296. Келер Долореса Джійна.
В. 305. Дацько Йосиф.
В. 316. Мазер Стефан Б.
В. 318. Лютий Чарлс, Лютий Джефрій.
В. 345. Юрків Іван М., Юрків Юлія, Юрків Стефанія Ф., Ульманець Іванна, Ульманець Лувіс В., Андрусецька Дорота, Андрусецький Фред, Андрусецький Джефрій, Баранко Марґарета А., Бролянд Доналд, Грановська Даґмар А., Грановська Наталія А., Грановський Пилип А., Грановський Роберт А., Якимій Іван Мих., Серчишин Наталія М., Скорпак Дайна П., Скорпак Джанета К., Скорпак Ненсій А.
В. 353. Верлій Сандра Елейна.
В. 361. Лакомський Павло, Томаневська Ірина, Нол Стефан, Волф Марія, Тутко Дженета.
В. 362. Курко Михайло мол., Курко Вілям, Лувіс Едвард А.
В. 367. Башта Михайло, Петрик Френк Кенет.
В. 369. Ґаспар Варвара Марія.
В. 371. Іваськів Марія Анна, Карназик Верґенія Дж.
В. 385. Бойко Роберт В.
В. 388. Макуч Йосиф Михайло, Весоловська Константина Р.
В. 397. Лабяк Петро Роналд.
В. 413. Ґлук Браєн П.
В. 414. Форналь Лорейн К.
В. 420. Хруш Ґертруд, Хруш Вілям О., Долинюк Джійна Р., Долинюк Філис А., Долинюк Стефан Р., Івонюк Арнолд, Івонюк Лев, Івонюк Ґій Рой, Іванюк Теодор, Глибичук Флоренса, Кордоновий Марія Л., Кордоновий Павло Д., Кофдоновий Реймонд Л., Махницька Марія, Махницька Михалина, Наменюк Арміла, Наменюк Елейна, Наменюк Анна М., Наменюк Мет мол., Наменюк Володимир, Обак Михайло Б., Паланюк Вілям Н., Шипковський Доналд, Шипковська Марджій, Шипковський Володимир, Терещенько Франка, Терещенько Марія, Терещенько Тереса.
В. 427. Самолюк Раїса, Томчук Едвард, Томчук Ілько, Томчук Мирослав, Волянюк Петро.
В. 432. Гук Іванна Марія, Болкевич Ярослав, Бомок Анна П., Бомок Наталка Е., Бомок Стефанія Е., Гриньків Лев Михайло, Гриньків Орест Василь, Кухарчук Михайло, Сокіл Ірина Е., Уґрин Надія Е.
В. 438. Еґрій Дженет Анна.
В. 461. Субосітс Розмарія, Жуковська Олена Гапка.
В. 464. Конаровський Станислав, Мазур Лайзана.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 78. Бончак Володимир.
В. 170. Сандуський Іван Ф. 2.
В. 291. Тарнава Тарас.
В. 304. Барна Роджер, Гаравус Дорота.
В. 310. Беланський Володимир.
В. 365. Музика Олена, Музика Михайло, Музика Володимир, Музика Марія, Музика Анна, Музика Іван.
В. 421. Батик Іванна Анна.
В. 429. Гочко Анна, Гочко Олена.

ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ ДІТИ:

В. 199. Матурняк Зофія.
В. 451. Слоцька Надія О. 2.

ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС ДІТИ:

В. 292. Маланяк Григорій.
В. 325. Ґуловатій Ірина О., Ткач Володимир.
В. 439. Гриценко Марія Віра 2.

СУСПЕНДОВАНІ ДІТИ:

В. 78. Мацик Марта, Ваврашко Вавіна, Мацек Йосифа, Косинська Марія.
В. 85. Гартенстайн Евгенія, Самець Юлія, Самець Олена, Самець Еленора, Самець Варвара.
В. 94. Бранецька Марія Л., Бранецька Шірлій А.
В. 127. Пастернак Фейт М., Снайчук Михайло П., Снайчук Стефан Р.
В. 359. Плечій Дорота А.
В. 362. Ільченко Каролина А.
В. 414. Чухрій Катерина Е.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 207. Матурняк Зофія.
В. 456. Слоцька Надія О. 2.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 292. Маланяк Григорій 2.
В. 325. Ґуловатій Ірина О., Ткач Володимир.
В. 439. Гриценко Марія Віра.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 7. Юпина Дорота, Ністрян Василь, Михалишин Юрій.
В. 13. Котанський Максим.
В. 24. Глова Ольга.
В. 30. Клос Розалія.
В. 39. Снігур Дорота, Намісняк Павлина.
В. 54. Ґурняк Мирослава.
В. 55. Ґартлій Едвард Л., Чайковський Іван.
В. 76. Копчух Михайло.
В. 78. Шайняк Катерина.
В. 81. Бернадин Олена.
В. 91. Козак Іван, Час Катерина.
В. 96. Гавриляк Анна.
В. 138. Смик Іван.
В. 147. Федорак Марія, Падароф Микола.
В. 158. Брукало Ольга, Брукало Юлія.
В. 159. Слаґан Олена.
В. 163. Сенів Йосиф.
В. 164. Лило Михайло, Сарай Катерина.
В. 170. Трент Верґенія П.
В. 171. Петренко Лидія.
В. 192. Літвінець Теодор, Гось Дженій.
В. 200. Семенюк Марія, Семенюк Розалія.
В. 212. Терлецька Юлія.
В. 237. Куріца Данило, Батюк Елеора, Луцик Григорій, Пандяк Василь, Лучак Михайло, Лучак Катерина, Матис Омелян.
В. 266. Бодак Стефанія.
В. 269. Панчишин Ольга.
В. 274. Конишак Василь.
В. 292. Кос Володимир І., Ковальська Мілька.
В. 296. Карсон Петро.
В. 298. Швед Анна, Швед Григорій.
В. 316. Луців Марія.
В. 323. Саган Олена.
В. 372. Радкович Олена.
В. 384. Яворський Андрій, Макар Іван.
В. 400. Бойко Марія, Кондор Павло, Мозиловський Антін.
В. 406. Шекітка Дорота.
В. 408. Панкевич Микола.
В. 410. Боклаг Павло.
В. 411. Мудрий Ольга.
В. 415. Супіловський Богдан.
В. 429. Гочко Анна.

ДІТИ, ЩО ВІДІЙШЛИ ЗО ЗВОРОТОМ У ГОТІВЦІ:

В. 206. Паньків Петро.

ПОМЕРЛІ ДІТИ:

В. 147. Климан Стефан.
В. 213. Паньків Теодор.
В. 221. Івашук Омелян.
В. 273. Канюк Володимир.
В. 292. Маланяк Володимир.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком серпня 1944 року було в У. Н. Союзі дітей членів	10,993
В місяці серпні 1944 р. принято нових	186
В місяці серпні 1944 р. принято наново	16
В місяці серпні 1944 р. принято з переступними листами	3
В місяці серпні 1944 р. принято з інших кляс обезпечення	5
Разом	11,208
В місяці серпні 1944 р. суспендовано	17
В місяці серпні 1944 р. відійшли з переступними листами	3
В місяці серпні 1944 р. відійшли до старших членів УНС	62
В місяці серпні 1944 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	5
В місяці серпні 1944 р. відійшли зо зворотом у готівці	1
В місяці серпні 1944 р. відійшли на виплачене обезпеч.	—
В місяці серпні 1944 р. відійшли на безплатне продовж.	
В місяці серпні 1944 р. померли	5
Разом	93
З кінцем місяця серпня 1944 р. в У. Н. С. було дітей членів	11,115

ЗІСТАВЛЕННЯ ЗГІДНО З КЛЯСАМИ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ший на $500	4,876
В клясі 2-гий на $400	1,381
В клясі 3-тій на $100	2,250
В клясі 4Р на $ 250	45
В клясі 4Р на $ 500	1,079
В клясі 4Р на $1000	252
В клясі 5Е на $ 250	180
В клясі 5Е на $ 500	870
В клясі 5Е на $1000	182
Разом	11,115
З кінцем місяця серпня 1944 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	43,601

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати і відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за серпень 1944 року суспендованими, можуть бути приняті наново в членів У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше, вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж серпня 1944 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. секретар.

З рахунку одного маляра.

Маляр у Бельгії дістав доручення поправити деякі малюнки образів, що постарілися або знищилися. За роботу дістав $65, але від нього зажадали, щоб він подав подрібний рахунок за роботу. Маляр виставив такий рахунок.

1. За поправку Десятьох Заповідей $5.12; за віднову неба й викінчення зір $712; за відсвіження вогню в пеклі і додання хвостів чортам $7.17; за вибілення сорочки для блудного сина $4.10; за заложення нової стяжки на колпак Пилата $3.25; за позолочення лівого крила на Ангелі Хоронителю $6.35; за малювання даху на кораблі Ноя $18.75; за покостування дерева $13.09, разом $65.

Скільки треба води при хрещенню?

Моряк, приїхавши з заморської подорожи, довідався від жінки, що в міжчасі вродився йому син, а мати ждала на приїзд батька, щоб його хрестити. На означений день приносять дитину до церкви, там уже жде священик і дяк. На гетраподі стоїть ампулка із свяченою водою, дяк жде з требником.

— Як має називатися хлопець? — запитує священик моряка.

— Іван, Володимир, Олег, Тадей, Маріян, Петро...

— Пане реєнт — перериває священик промову моряка — налийте більше води до ампулки, бо цеї замало на стільки імен.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Народне віче в справі несення помочі українським жертвам світової війни.

Чотири роки світової війни на українських землях, де міліони українського населення згинули від гарматніх куль, хоріб, голоду і холоду, збудили серця української еміграції в Америці до гуманітарної акції. Зорганізовано Український Американський Комітет Допомоги з осідком у Філядельфії, який відізвався до українських організацій, громад і товариств, щоби ставали в ряди цеї гуманітарної організації.

І українська кольонія міста Клівленду, яка все виказувала повну кооперацію у народних важних справах, теж і тим разом перша відгукнулася на поклик згаданого Комітету і влаштувала народне віче заходом Українських Злучених Організацій, запрошуючи д-ра В. Галана з Філядельфії на референта.

З причини довгих годин праці по фабриках і короткого часу на розголошення, на віче, яке відбулося 10. вересня б. р. прибуло до галі Українського Народного Дому тільки яких 200 людей. Точно в годині 3-тій пополудні отворив віче громадянин Володимир Тритяк, предсідник У. З. О., покликуючи на першого бесідника о. сов. Греська, пароха української кат. церкви св. Ап. Петра й Павла. У своїй промові бесідник голосом проповідника Господнього заапелював до зібраних, щоби відкрили своє серце для жертв війни в такому дусі: перше, щоби нести поміч потребуючим на рідній землі, як рівнож виселенцям і політичним утікачам з рідної землі, щоб тим виказати таку любов до ближнього як до себе самого; друге, щоби попирати свою рідну організацію, а не такі, які в сути річи тільки бажають відвернути наших людей від властивої цили і завдання.

Другим і головним бесідником був д-р В. Галан, який 20 літ тому був у Клівленд, представляючи тоді геройський подвиг українського народу підчас першої світової війни у боротьбі за свою волю. А що волі тої український нарід не виборов, говорив бесідник, то не був причиною цього зовнішний ворог, а тільки була це вина своїх власних людей, які були наймитами Москви і Варшави. І тепер, по 20 роках, говорив референт, він знов приїхав до Клівленду, щоб знов заговорити про нові лихоліття. Український нарід не лише, що зістав виставлений на різню, але дійсно зістав змасакрований, говорив бесідник. Перед нами, говорив д-р Галан, тепер величезне, далекосягле завдання. Та на першому місці — мусить бути матеріяльна і моральна поміч всім українським жертвам цеї страшної війни. А жертву дасть той, хто розуміє українську душу; той, хто має українську душу. А щоб це довести до найвищого щебля діяльности, нам потрібна своя установа, нами наставлена, яка малаб функціонувати не лише між нами, але яка мала би змогу удатися і до американського уряду та до їй подібних інших американських організацій. І це власне дало причину до заложення Українського Американського Комітету Допомоги. Є це організація сама в собі. Не політична, але виключно добродійна. Організація ця є зачартерована і є під контролею уряду. Наші головні організації є з тим Комітетом, як і є повна надія, що попре його і ціле наше свідоме громадянство. Комітет цей є поділений на три відділи, а то: Східний Відділ, якого обсяг діяльности є Радянська Україна; Західний Відділ, якого обсяг праці і діяльности є призначений на всі країни поза Радянським Союзом; і третій відділ — Американський Відділ з обсягом праці і діяльности на американськім континенті. Комітет цей є у звязку із UNITED NATIONALITIES VOLUNTARY RELIEF AGENCIES. Головною цілю Комітету є створити спів-комітети по всіх українських місцевостях, щоб праця в несенню помочі українським жертвам війни пішла скорим темпом вперед. Клівлендська громада, казав д-р Галан на закінчення свого реферату, на чолі із Українським Банком і його секретарем адвокатом Іваном Тарнавським, дала гарний і успішний результат праці і кооперації підчас кампанії розпродажі военних бондів. Думаю, що викаже ту невсипущу муравлину працю теж і в несенню допомоги українським жертвам війни.

По рефераті уряджено збірку. Жертвували:

Михайло Колодій $20.00; по $10: Тов. Сокіл, від. 336 У. Н. С., Запорозька Січ, від. 251 У. Н. С., Тов. ім. Івана Франка, від. 334 У. Н. С., Бр. св. Василія Великого, від. 364 У. Н. С., адв. Іван Тарнавський.

По $5: Василь Волянський, Стефан Морозович, Володимир Тритяк, Володимир Чайківський, Михайло Савчак, Дмитро Шмагала, Петро Липин, Микола Задерецький, Григорій Степаник, Михайло Когут, пані Лялюк, Катерина Габрівська, Емілія Доброс, Олена Степаник, Лука Стахурський і Лелія М. Липніцька, Тимко Кальмук, Ст. Паливода, о. Лещишин, Т. Яновський, Іван Пашковський, Розалія Кокоць, Йосиф Керик, Теодор Оліяр, Василь Жук, Маруся Бойко.

По $2: Василь Прокопів, Дмитро Шмагала, Григорій Брикайло, В. Юник, Іван Сидорович.

По $1: М. Морозович, Петро Свідрик, Василь Сарахман, Іван Телеп, Михайло Савчак, Тимко Кальмук, Е. Доброс, А. Садовський, І. Кухта, І. Клим, М. Федорчак, М. Лопушак, К. Лучка, Д. Гальчишак, А. Нагірна, О. Мачковський, М. Фецачин, К. Фецачин, А. Кальницький, І. Білінський, Е. Павлина, А. Стасів, П. Стасів, С. Щерба, А. Котович, Т. Купчик, П. Тимечко, Л. Котович, Микола Гордюк, Михайло Мазур, Іван Медвідь, Стефан Щерба, Андрій Юзва, Григорій Шваґуляк, Антін Швед, Михайло Когут, Йосиф Цьобан, Дмитро Загута, Лука Чушіль, Григорій Коростинський, Михайло Голубець, Михайло Габрівський, Розалія Волянська, Дмитро Дарош, Юрій Гірняк, Матій Притуляк.

Третім і останнім бесідником був о. Лещишин, парох української автокефальної церкви св. Володимира Великого, наглядний очевидець нещасть підчас першої світової війни, який перебув 22 місяці в концентраційнім таборі. У своїй промові зясував добродійну працю і зусилля в несенню помочі інших народів, як жидів, греків і поляків, апелюючи до зібраних взятись до діла пляново, розумно і чесно, щоб не прийшлось нам повстидатися і засоромитись не лиш перед своїми, але і перед чужими. Комітет цей, та і ми з ним, не допустимо до чогось подібного. Український Американський Комітет Допомоги повстав і мусить жити, а ми маємо і мусимо те життя піддержати і утримати.

Віче скінчилось. Нарід розійшовся домів з одною постановою: підемо всі враз у справі допомоги українським жертвам війни.

Клівлендська громадо й всі українські громади на вільній землі Вашинґтона! Ідіть у справі допомоги спільно в однім ряді, а „громада по нитці бідному сорочка". Утрім сльози нещасним. Ідіть від хати до хати. Ідіть від робітника до робітника, від одного українця до другого у тому переконанню, що голос розпуки не знає ні кляс, ні границь. Ідім з словами Шевченка: Обніміте брати мої найменшого брата, нехай Мати усміхнеться, заплакана Мати!

Лука В. Стахурський,
секретар віча.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

ТАРЗАН, ч. 1045. Тарзан пропадає.

Переконаний, що Тарзан це небезпечна божевільна людина, начальник поліції приказав його застрілити.

Та Тарзан з лискавичною скорістю схопив одного поліцая, заслонився ним і сказав:

„Я не бажаю противитися владі, але це одинокий засіб поправити вашу страшну помилку".

Потім Тарзан відтрутив поліцая й пропав через вікно.

Вони були певні, що його тіло впаде на вулицю, але він зовсім пропав.